

Suomen Fountain House
**KLUBITALOJEN
VERKOSTOYHDISTYS ry**

Klubitalot ja niiden
tarjoamat palvelut
mielenterveys-
kuntoutujille

Mikä ihmeen Klubitalo?

Klubitalo on mielenterveyskuntoutujien

ja palkatun henkilökunnan muodostama jäsenyhteisö. Se tarjoaa kuntoutujille heidän omista tarpeistaan lähtevää työpainotteista toimintaa ja vertaistukea. Klubitalokuntoutus perustuu kansainväliseen *Fountain House* -toimintamalliin, jonka tavoitteena on parantaa kuntoutujien elämänlaatua, vähentää sairaalahoidon tarvetta ja tukea paluuta työelämään.

Klubitalon toiminta rakentuu työpainotteisen päivän ympärille. Työpainotteisen päivän aikana voi oppia uusia taitoja, osallistua yhteisön rakentamiseen ja kehittää sosiaalisia vuorovaikutussuhteita. Klubitalossa jäsenet ja henkilökunta osallistuvat tasavertaisesti toiminnan suunnitteluun, kehittämiseen, päätöksentekoon ja toteuttamiseen. Kaikki Klubitalon ylläpitämiseen liittyvä työ pyritään tekemään omin voimin. Henkilökunta valmentaa, tukee ja ohjaa, mutta ei tee puolesta. Lisäksi Klubitalon jäsenillä on mahdollisuus osallistua sekä kotimaisen että kansainvälisen klubitaloverkoston toimintaan.

Mielenterveyskuntoutujien Klubitalon jäseneksi voivat hakeutua henkilöt, joilla on tai on ollut vakavia mielenterveysongelmia. Klubitalon jäsenyys on vapaaehtoinen, maksuton ja aikarajoitteeton. Poissaolot ja niiden pituus eivät vaikuta jäsenyyteen, vaan jäsen voi palata milloin tahansa Klubitalolle. Jäsenyydestä kiinnostuneet henkilöt voivat kysyä lisätietoja omalta paikkakunnalla tai lähialueella sijaitsevalta Klubitalosta. Talojen yhteystiedot löytyvät verkkosivuilta www.fh-klubitalot.fi.

Suomen Fountain House – Klubitalojen verkostoyhdistys ry

Suomalaisissa Klubitaloissa on yhteensä yli 3000 kuntoutujajäsentä. Kaikki Klubitalot ovat mukana *Suomen Fountain House* -Klubitalojen verkostoyhdistys ry:ssä, jonka tarkoituksena on tukea suomalaisten Klubitalojen toimintaa. Yhdistys tekee tunnetuksi Klubitalojen voimaannuttavaa kuntoutumismallia ja edistää mielenterveyskuntoutujien sosiaalista asemaa yhteiskunnassa. Tätä tarkoitusta varten se

- ◆ pitää yhteyttä suomalaisiin ja ulkomaille toimiviin Klubitaloihin
- ◆ tukee konsultaation avulla perustettavien ja uusien Klubitalojen laadunhallintaa
- ◆ tiedottaa Klubitalotoiminnasta ja sen vaikuttavuudesta yhteiskunnallisille päättäjille
- ◆ toimii yhteistyössä muiden mielenterveysyhteistyötä tekevien tahojen kanssa
- ◆ harjoittaa Fountain House -klubitalomalliin liittyvää tutkimus- ja kehittämistyötä
- ◆ toimii yhteistyössä muiden maiden klubitaloverkoston sekä ICCD:n kanssa

Lisätietoa yhdistyksen toiminnasta verkkosivuilla www.fh-klubitalot.fi.

” Kun ihmisen mielenterveys järkkyy, hänen ongelmansa alkavat ka-
sautua. Työttömyys, asunnottomuus, köy-
hyys, terveyden horjuminen ja yksinäi-
syys seuraavat kylkiäisinä.

Omaiset tuntevat voimattomuutta vai-
kean sairauden edessä.

Tällaisena hetkenä on tärkeitä, että
sairastunutta kohdellaan tasa-arvoise-
na yhteiskunnan kansalaisena, joka tulee
kuulluksi ja jonka oikeuksia kunnioitetaan.
Ennen hyvinvointiyhteiskunnan rakentu-
mista kaikki mielenterveyspotilaat ja kun-
toutujat olivat satunnaisen armeliaisuu-
den kohteita, ja heidän tuli osoittaa kiitol-
lisuutta hyväntekijöilleen. Onneksi nyt on
toisin, kiitos modernin sosiaalipolitiikan!

Klubitalotoiminnan tärkeä periaate on
tasa-arvo. Ihminen kohdataan aina silmi-
en tasalla. Tätä periaatetta me puolus-
tamme ja tätä viestiä me viemme ihmis-
ten pariin.

Päivi Lipponen

*Kansanedustaja, Helsingin Klubitalot
ry:n hallituksen puheenjohtaja*

Klubitalotoiminnan etuja

Klubitalo tarjoaa modernin, inhimillisen
ja yhteiskunnalle edullisen kuntoutumis-
vaihtoehdon. Klubitalotoiminnan tehtä-
vänä on täydentää muita mielenterveys-
palveluja.

- ◆ Tarjoaa mielekästä tekemistä
- ◆ Ehkäisee syrjäytymistä ja vähentää
laitostumista
- ◆ Lisää tärkeiden ystävyys- ja ihmishuh-
teiden määrää
- ◆ Vähentää tutkitusti sairaalahoidon tar-
vetta
- ◆ Parantaa työelämä- ja opiskeluval-
miuksia
- ◆ Vähentää mielenterveyskuntoutujien
leimautumista
- ◆ Laadunhallinta - Klubitaloilla noudate-
taan kansainvälisiä laatusuosituksia
- ◆ Kansainvälisyys - Klubitalomalli on
hyväksi havaittu jo 30 maassa

Klubitalon palvelut

Klubitalon palvelut muodostavat monipuolisen kokonaisuuden, jonka avulla vastataan kuntoutujien erilaisiin tarpeisiin.

- ◆ Työpainotteinen päivä, joka koostuu yhteisön ylläpitämiseen liittyvistä töistä: mm. toimistotyö, Klubilehden toimitaminen, keittiö- ja kahvilatyö, siivous, kokouksiin ja päätöksentekoon osallistuminen
- ◆ Sosiaalisten suhteiden ja elämänhallinnan harjoittelu ja osana jokapäiväistä työntekoa ja yhteisöllistä toimintaa
- ◆ Vertaistuki
- ◆ Siirtymätyöohjelma, tuettu työ ja itsenäinen työ
- ◆ Tuettu koulutus ja erilaiset opintoryhmät sekä kurssit (esim. atk ja kielet)
- ◆ Asiamiesapu etuuksien ja oikeuksien selvittämisessä
- ◆ Yhteydenpito talosta poissa oleviin jäseniin
- ◆ Asunto-ohjelma
- ◆ Vapaa-ajan ohjelma
- ◆ Edullinen ja terveellinen ruokailu

” Klubitalo merkitsi minulle uutta alkua elämässäni ja kuntoutumisessani. Se antoi mahdollisuuden kokeilla voimiani ja kykyjäni ja löytää itsestäni uusia puolia. Ihmissuhteet olivat tärkeä asia monen vuoden sairastamisen jälkeen. Muutenkin elämä oli ollut aikaisemmin melkoista tyhjäkäyntiä ja säästöliekillä elämistä. Klubitalo on yleisesti lisännyt omanarvontunnettani ja itseluottamustani.

Ilona, Suvimäen Klubitalon jäsen

Siirtymätyö

Klubitalojen jäsenille etsitään osa-aikaista työtä avoimilta työmarkkinoilta siirtymätyöohjelman avulla. Siirtymätyö on yleensä suoritustason työtä, jonka pystyy oppimaan paikan päällä. Työntekijä tekee työnantajan kanssa määräaikaisen työ sopimuksen ja työstä maksetaan normaali palkka. Klubitalon ohjaaja vastaa perehdytyksestä ja antaa tukea työjakson aikana. Ohjaaja paikkaa tarvittaessa mahdollisia poissaoloja. Yhden siirtymätyöjakson päättymisen jälkeen työtä jatkaa toinen Klubitalon jäsen. Näin mahdollisimman moni hyötyy siirtymätyöstä.

Työelämään osallistuminen on tärkeä osa kuntoutumista. Työnteko luo omalta osal-

taan pohjaa itsetunnolle ja elämänhallinnalle. Siirtymätyö auttaa Klubitalon jäseniä saamaan työkokemusta, lisäansioita ja tietoa omasta työkyvystä. Työjakso voi toimia myös ponnahduslautana takaisin työelämään.

Yhteistyö Klubitalon kanssa tarjoaa työnantajalle mahdollisuuden toteuttaa yhteiskuntavastuuta konkreettisella tavalla. Suomen Klubitalot tekevät yhteistyötä jo yli neljäkymmenen eri työnantajan kanssa. Työnantajia ovat mm. *Stakes*, *Eduskunta*, *Prisma*, *UPM-Kymmene*, *Gigantti Oy*, *Kodin Ykkönen* ja *Lääkärikeskus Mehiläinen*.

” Siirtymätyö näyttää palvelevan hyvin henkilön kuntoutumista. Osallistujien vastausten mukaan tuloksena on usein kohentunut fyysinen ja psyykinen kunto sekä lisääntynyt motivaatio palata muodossa tai toisessa työelämään tai jatkamaan vähäisiksi jääneitä opintoja.

Siirtymätyö ja sen vaikutukset. RAY:n avustustoiminnan raportteja 11. Saloviita & Pirttimaa, 2004.

Laadunhallinta

Palvelujen laadun arviointi ja kehittäminen ovat oleellinen osa Klubitalojen toimintaa. Laadun arvioinnin avulla Klubitalot saavat tietoa omista vahvuuksista ja kehittämistarpeista. Klubitalotoiminnan laadun mittapuuna käytetään ICCD:n (International Center for Clubhouse Development) vahvistamia laatusuosituksia. Niiden täyttämistä selvitetään arviointiprosessissa, joka muodostuu itsearviointista ja kansainvälisestä vertaisarviointista. Arvioinnin perusteella Klubitalolle voidaan myöntää laatusertifikaatti joko yhdeksi tai kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Järjestelmällinen laadunhallinta takaa sen, että palvelujen taso pysyy korkeana. Koska Klubitalot ovat aitoja jäsenyhteisöjä, niiden toiminta lähtee aina kuntoutujien omista tarpeista käsin. Laatusuositukset takaavat kuntoutuksen kannalta tärkeiden lähtökohtien toteutumisen: vapaaehtoisuuden, voimavaralähtöisyyden ja yksilön kuntoutuksen.

Kansainvälinen toiminta

Fountain House -Klubitalomallin kehittämisen sai alkunsa sairaalasta kotiutuneiden mielenterveyspotilaiden ryhmästä Yhdysvalloissa vuonna 1948. Tällä hetkellä Klubitaloja on yli 400 noin 30 eri maassa. Klubitalojen kansainvälinen kattojärjestö ICCD (International Center for Clubhouse Development) perustettiin vuonna 1994. ICCD:n tarkoituksena on koordinoida kansainvälistä Klubitaloliikettä ja ylläpitää laatusuosituksia ja vastata laatusertifikaattien myöntämisestä. ICCD pyrkii myös helpottamaan uusien Klubitalojen perustamista ja toimintaa.

Osa maailman Klubitaloista toimii kansainvälisinä koulutuskeskuksina, joissa Klubitalojen jäsenet ja henkilökunta voivat perehtyä Klubitalojen toimintaan. Maailmassa on 11 koulutuskeskusta, joista yksi sijaitsee Helsingin Klubitalolla. Kansainväliseen toimintaan kuuluvat myös Klubitalojen konferenssit. Eurooppalaisten Klubitalojen tapaminen järjestetään joka toinen vuosi, samoin Klubitalojen maailmankonferenssi, joka pidettiin vuonna 2005 Helsingissä.

ICCD: n kotisivut internetissä: www.iccd.org
Helsingin Klubitalon koulutuskeskus:
www.helsinginklubitalo.org

Raha-automaattiyhdistys tukee Klubitalotoimintaa

” Suomessa on 19 mielenterveyskuntoutujien Klubitaloa, joista 18 saa raha-automaattivastuksia toimintaansa. Näiden vuodelle 2007 myönnettujen avustusten yhteismäärä oli noin kaksi miljoonaa euroa ja lisäksi mielenterveyskuntoutujien kuntouttaviin päivä- ja työtoimintoihin suunnattiin avustuksia yhteensä hieman vajaat seitsemän miljoonaa euroa. Klubitalotoiminnalla on siis suuri merkitys Raha-automaattirahoitteisessa mielenterveystyössä.

” Mieliala pysyy vireänä sekä on mielekästä tekemistä omien voimavarojen mukaan. Näin masennus pysyy paremmin kurissa kuin olella yksin kotona. Sosiaaliset suhteet ovat tärkeitä. Ihmisen ei ole hyvä olla yksin. Kaikki mukaan, yksin ei kannata jäädä.

*Anna Helena Posluszny,
Lahden Klubitalon jäsen*

Mielenterveyskuntoutujien klubitalotoiminnan ydin on työpainotteinen päivä. Jokainen kuntoutuja voi oman kykijensä ja voimiensa sekä kiinnostuksen kohteidensa pohjalta asettaa itselleen tavoitteita kuntoutumiselleen klubitaloyhteisössä. Kuntoutumistavoitteet ovat hyvin yksilöllisiä ja ne voivat liittyä opiskeluun tai työhön. Pärjääminen ja aktiivinen toiminta yhteisössä on yhtä lailla arvokas saavutus. Mielenterveysongelmat vaativat usein hyvin pitkäaikaisen kuntoutumispolun eikä kaikille kuntoutujille avaudu jatkopolkuja opiskeluun tai työelämään. Myös heille Klubitalo voi olla ”se oikea paikka”.

Klubitaloilla on tarjota kuntoutumisessa pidemmälle ehtineille kansainvälisiin laatusuosituksiin pohjautuva siirtymätyöohjelma. Sen puitteissa kuntoutujilla on mahdollisuus osallistua täysivaltaisina kansalaisina työelämään; olla oikeassa työssä ja saada oikeaa palkkaa. Mielenterveyskuntoutujien aseman parantamisen ja yleisten asenteiden muokkaamisen näkökulmasta siirtymätyöllä on aivan erityinen yhteiskunnallinen merkitys, jota myös Raha-automaattiyhdistys pyrkii rahoituksellaan korostamaan.

Sinikka Mönkäre

toimitusjohtaja, Raha-automaattiyhdistys

Klubitalon unelma

Mielenterveyskuntoutujat voivat toteuttaa itseään kykijensä mukaisesti ja ovat arvostettuja työtovereina, naapureina ja ystävinä.

**SUOMEN
FOUNTAIN
HOUSE**

-Klubitalojen verkosto ry

Suomen Fountain House – klubitalojen verkostoyhdistys ry:n kotisivut:

www.fh-klubitalot.fi